

Mindst 14 mm rygspæk beskytter mod skuldarsår

Sår: Dårligt huld ved faring er den vigtigste årsag til skuldarsår. Ar fra tidligere skuldarsår fordobler risikoen for skuldarsår ved næste faring.

Konklusion

- For at undgå skuldarsår skal søer med under 12 millimeter rygspæk ved løbning have ekstra foder, så de får mindst 14 millimeter rygspæk ved faring. Giv 20-25 FE for at lægge 1 millimeter rygspæk ekstra på soen.

Flemming Thorup, chefforsker, Seges Innovation

Skuldarsår hos søer skyldes hovedsageligt dårligt huld ved faring. Derimod har vægttabet i dieperioden ikke betydning for, om der opstår skuldarsår. Et ar fra et tidligere skuldarsår fordobler risikoen for, at soen udvikler skuldarsår igen. Det gør det ekstra vigtigt at iværksætte tiltag, der forhindrer, at skuldarsår opstår.

Det er ikke alle søer, der skal have mere foder

Alle søer skal have mindst 14 millimeter rygspæk ved faring. Foderkurven til normale søer med mindst 12 millimeter rygspæk ved løbning sikrer søerne 2-3 millimeter rygspæk ekstra i løbet af drægtighedsperioden, så disse søer vil være i tilpas huld, når de farer næste gang. Søer med mindre end 12 mm rygspæk ved løbning skal have ekstra fokus. De har brug for en rygspæktilvækst på 4 millimeter eller mere. Ved fodring efter kurve skal de have 4,5 FE pr. dag i de første 4 uger efter løbning. Det er kun muligt, hvis søerne fodres i ESF (elektronisk sofodring) eller står i

enkeltbokse med hver sin foderkasse den første måned af drægtighedsperioden. Så skal søerne "bare" findes og sættes på den individuelle kurve. Det er straks mere besværligt, hvis søerne ikke fodres individuelt. Her er det nødvendigt at opdele søerne i mindre grupper eller at håndfodre de tynde søer, så de får nok ekstra foder.

Der skal bruges meget foder til huldstyring

Beregninger fra Aarhus Universitet viser, at der skal tildeles 20-25 ekstra foderenheder for at øge hullet med 1 mm. Så én ekstra foderenhed hver dag i 3-4 uger øger kun rygspækken med 1 millimeter. De første 2 millimeter rygspæk får alle

søerne ved at være på middelkurven for besætningen, så det er kun de søer, der er under 12 millimeter ved løbning, der skal have ekstra foder. Her skal

Fakta

- For at forebygge skuldarsår skal soen have mindst 14 millimeter rygspæk, når den farer. Med 'middel' foderkurve henter soen 2 millimeter rygspæk under drægtigheden. Giv soen 1 FE ekstra i 20-25 dage for hver millimeter under 12 millimeter rygspæk ved løbning. Brug fodervognen i én måned, så du kan give de tynde søer 1 kilo foder daglig for hver millimeter, de har under 12 millimeter ved løbning.

En mager so skal have 1 FE i 20-25 dage for at hente én ekstra millimeter rygspæk.

der til gengæld flere kg ekstra på skovlen hver dag, hvis hullet skal øges med flere millimeter. De søer, der er lavest i rangordenen, kan godt tabe sig i drægtighedsperioden, så husk også at finde de søer, der har tabt sig under drægtigheden, så de har mindre end 13 millimeter rygspæk. Disse søer skal findes mindst en måned før faring, så de kan få ekstra foder og klare faringen uden at udvikle skuldarsår.

Husk samarbejdet mellem drægtigheds- og farestald

Det er ofte i farestalden, at søerne taber huld. Det kan forebygges ved at give ekstra foder til de diegivende søer, som har den største kuldtilvækst, fordi de giver mest mælk. Drægtighedsstalden må håndtere de søer, som alligevel bliver for tynde inden fravænnning. Til gengæld sker det tit i drægtighedsstalden, at nogle søer bliver for fede. Det er umuligt at give så lidt foder, at disse søer taber sig i drægtighedsstalden, da de mindst bør fodres til vedligehold. Det skyldes, at fodring under vedligehold i drægtighedsperioden kan give både omløbere og lav fødselsvægt. Fede søer kan i stedet slankes i farestalden med en lav foderfordeling, så de malker af kroppen. Når søerne malker af kroppen i stedet for at få energien fra foderet, er det begrænset, hvilken betydning dette får for pattegrisenes tilvækst.